

Toto opatrenie sa ukázalo dostatočným, lebo od toho času nebol verejný kľud porušený.

Veliteľ stanice:
(nečitateľný podpis)⁷

ŠOKA Martin, fond Okresný úrad Martin, 2966/38 prez.

Dokument 89

Sťažnosť Novosionistickej organizácie, miestnej skupiny v Brne Prezidiu krajinského úradu v Bratislave z 24.11.1938 na neoprávnené konanie Hlinkovej gardy pri odchode transportu z Bratislavy do Palestíny.

Odpis č. 74.625/1938 prez.
Novo-Sionistická Organizace.
Místní skupina Brno.
538/38.

Neu-Zionistische Organisation
Ortsgruppe Brünn.
Brno, dne 24. listopadu 1938.

P. T.
Presidium krajinského úradu

v Bratislave.

Týká se Hlinkové gardy v Bratislavě:

Podepsaná odbočka dovoluje si požádati P. T. Presidium krajinského úradu v Bratislave, aby v noci ze dne 22. na 23. t. m. přihodivší se zásah Hlinkové gardy byl lask. přezkoumán a vinníci patřičně potrestáni.

Naše odbočka, zastoupena předsedou Heřmanem Fleschem a tajemníkem Leo Pollakem, jakož i Jehoshuem Goldsteinem z pražské odbočky, organisovala vystěhovalctví asi 500 židovských emigrantů z Brna via Bratislava do ciziny.

Vystěhovalci jeli v autobusech dne 22. t. m. odpoledne do Bratislavy, kde měli nastoupiti do parníku „MELK“ který je očekával na dunajském nábřeží.

Transport byl doprovázen panem policejním radou Dr. Vachem a panem inspektorem Bílým, jakož i 15 muži z policejního ředitelství v Brně.

K šesté hodině večerní počala revise vystěhovalců bratislavské odbočky, pak nasledovala revise odbočky pražské a na konec přišli brněnští vystěhovalci k revisi.

Odbavení bratislavských a pražských vystěhovalců bylo bezvadné a hladké. Ihned při celní revisi brněnských vystěhovalců objevila se řada

⁷ Na druhej strane dokumentu je prezentát Okresného úradu v Martine, dátum 22. 10. 1938 a číslo 2966.

mladých lidí v civilním oblečení, kteří především našeho předsedu pana Flesche odehnali z haly celní revise a pak, jak nám bylo ze strany vystěhovalců sděleno, těmto odebrali veškeré skvosty které měly u sebe a které byly jejich majetkem. Dále bylo i odebráno vystěhovalcům zákonně přípustných Kč 300.- i méně. Nehledě k tomu, byl ještě náš předseda pan Flesch, který měl u sebe povolení Národní banky k vývozu přes £ 744.- a Kč 30.400.- k vyplacení transportních výloh, jakož i angl. libry, současně s tajemníkem pražské odbočky Jehosheuem Goldsteinem do místností Hlinkové gardy v doprovodu gardistů doveden.

Náš předseda měl však tolik duchapřítomnosti, aby požádal pana policejního radu Dr. Vacha a pana policejního inspektora Bílého, jakož i pana policejního poručíka z policejního ředitelství v Brně o doprovod. Před tím však bylo panu Fleschovi odebráno vývozní povolení Národní banky a v domě Hlinkové gardy předložil jmenovaný pán původní bankovní odpočet, ze kterého jest zřejmo, že libry byly přiděleny se souhlasem Národní banky.

Gardista Klempa⁸ odebral panu Fleschovi odpočet banky, zdráhal se však vydati potvrzení, ze kterého by bylo odebrání bankovního odpočtu zřejmo.

V domě Hlinkové gardy nebylo panu Fleschovi odebráno pouze ono potvrzení, nýbrž i anglické libry a částka v celkové hodnotě Kč 30.400.- kterou měl u sebe, musela být rovněž odevzdána. Ale i tajemníkovi Goldsteinovi byly veškeré peníze t.j. Kč 640.- a asi Kč 13.000.- které mu odevzdaly vystěhovalci před celní revisí se žádostí, aby byly tyto peníze vráceny jejím příbuzným v Č. S. R. a z části byly zakoupeny poukázky k stravování na dunajském parníku, odebrány.

Na naše námitky, že zabavení těchto peněz jest bezpodstatné, bylo nám naznačeno, abychom za 4 hodiny, v 8 hodin ráno, se stavili u pana Slívky od Hlinkové gardy.

Doklady o správnosti našich údajů:

1./ Pan policejní rada Dr. Vach z policej. ředitelství v Brně.

2./ Pan policejní inspektor Bílý z policejního ředitelství v Brně.

Když jsme se v 8 hodin ráno dostavili v místnostech Hlinkové gardy, byli jsme odkázáni do jakéhosi předpokoje, kde jsme museli 2 ½ hodiny čekat. V této době intervenoval pan policejní rada Dr. Vach u různých bratislavských úřadů, aby dosáhl nutné uvolnění anglických liber, aby mohly být předány parníku „MELK“, který měl již odplouti v 11 hodin dopoledne.

⁸ Pozri aj dok. 91, 92, 93, 97. Ján Klempa vystupoval ako veliteľ tzv. Viedenských gardistov (alebo Zahraničnej HG), ktorý prišli z Viedne a v novembri a decembri najradikálnejším spôsobom zasiahli proti židovskej komunite.

Ačkoliv bylo z naší strany poukázáno, že loď nemůže dříve odplouti, než budou anglické libry tamtéž složeny, oddálila se záležitost takovým způsobem, že parník mohl vyplouti teprve v 1. 20 hodinu z Bratislavy. Gardista Ján Klempa předal nám na zabavené libry potvrzení, kterou máme v originále a dovolujeme si předložit opis této. Pán Slívka z Hlinkové gardy tvrdil, že se pokusilo vyvésti libry bez povolení Národní banky a prohlásil v přítomnosti pana inspektora Bílého, že mu o nějakém bankovním odpočtu, ze kterého by bylo zřejmo, že libry byly se svolením Národní banky vyvezeny, není ničeho známo. Předložil také kopie potvrzení, zabavených peněžitých částek a odvážil se tvrditi, že bylo v našem úmyslu, propašovati peníze, jelikož jest vývoz zapovězen. Při intervenci u celního úřadu v bratislavském přístavě prohlásil celní úředník našemu panu Fleschovi, že mu bylo Hlinkovou gardou hlášeno, že vývoz obnosu Kč 30.400.- byl vystěhovalcem Fleschem podniknut. Náš předseda však neměl v úmyslu se vystěhovati, nýbrž měl touto částkou uhraditi transportní výlohy jakožto autobusy, autotaxi a t.d. Zabavením těchto peněžitých prostředků bylo to znemožněno a autobusy odjely do Brna, kde byly vyplaceny. V 11. 20 hodin byly nám zabavené Kč obnosy vráceny, kdežto anglické libry nebyly vydány panu Fleschovi, nýbrž Dunajské paroplavební společnosti. Když dne 24. t. m. ráno došla zásilka potravin potřebných pro vystěhovalce, byly tyto v zlomyselném úmyslu poškozeny takovým způsobem pod záminkou, že se musí potraviny prohlédati neobsahují-li valuty. Bochníky chleba byly rozkrájeny a rozlomeny přes koleno a lékárna byla prohrabána takovým způsobem, že mulová vata byla úplně poškozena atd. a t.d. Při všech těchto problídkách nebyla samozřejmě nalezena žádná valuta a byl tímto transport jen zadržán. V důsledku toho podáváme proti jednání těchto pánů stížnost a prosíme, aby byla otázka emigrace uspokojujícím způsobem vyřešena, prosíme rovněž o příslib policejního ředitelství v Bratislavě, aby se takovéto případy, které uspořádané vystěhovalectví když ne znemožní, přec jen ztíží, neopakovaly.

Děkujeme za Vaši laskavost a poručíme se v dokonalé úctě:

Doporučeně.

Podpis v.r.

Novo Sionistická organizace místní skupina Brno.

SNA, fond Policajné riaditeľstvo Bratislava, kartón 145, Mat 21/50.

Dokument 90

Hlásenie Četníckej stanice v Nitre Okresnému úradu v Nitre z 26. 11. 1938 o protižidovských nápisoach a nálepkách v meste, ktoré robila Hlinkova garda.